

ENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁSOK GYAKORLATA

Előadó: Solymosi Ernő
okl. építőmérnök

AZ ELŐADÁS/VITA TÁRGYA:

- a közműves ivóvízellátás, szennyvízelhelyezés, fürdőszolgáltatás körébe tartozó **víziközművek** és a velük végzett tevékenységek **telepítéséhez** (létesítés), **megvalósításához** (működtetés, üzemeltetés, használat), **felhagyásához** (megszüntetés) tartozó ENGEDÉLYEK és ENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁSOK.
- A tárgykör kibővül a szippantott szennyvizek (települési folyékony hulladék) fogadásához, tisztításához kapcsolódó,
- a létesítmény-telephelyekhez kötődő,
- a tevékenység (szolgáltatás) vég- és melléktermékeinek (tisztított szennyvíz, használati víz, ivóvíz- és szennyvíziszap) elhelyezéséhez tartozó,
- a környezeti elemek (föld, víz, levegő, élővilág, épített környezet) védelmét szolgáló ENGEDÉLYEK- kel és ENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁSOK- kal.
- Az előadás érinti a HOZZÁJÁRULÁS- ok (kvázi engedélyek) körét is.

AZ ENGEDÉLYEK MEGNEVEZÉSE, CSOPORTOSÍTÁSA

(egységes nomenklatúra híján részben az előadó önkénye alapján)

1. VÍZJOGI ENGEDÉLYEK	2. KÖRNYEZETI ENGEDÉLYEK	3. EGYÉB ENGEDÉLYEK
<ul style="list-style-type: none">o Elvi vízjogi engedélyo Vízjogi létesítési engedélyo Vízjogi próbaüzemeltetési engedélyo Vízjogi üzemeltetési engedélyo Vízjogi fennmaradási engedély	<ul style="list-style-type: none">o Környezetvédelmi működési engedélyo Környezetvédelmi engedélyo Egységes környezethasználati engedély	<ul style="list-style-type: none">o Telepengedélyo Hulladékkezelési engedélyo Levegőtisztaság-védelmio Talajvédelmi hatósági eng.o Építési engedélyo Frekvencia-és rádióeng.o Más szóba jöhető eng.o Jegyzői engedélyeko Szolgáltatói engedélyek

1. VÍZJOGI ENGEDÉLYEK

(1995. évi LVII. t. a vízgazdálkodásról; 72/1996. (V.22.) Korm. r. a hatósági jogkörök gyakorlásáról)

Elvi vízjogi engedély:

a tervezést megelőzően kérhető. A vízgazdálkodási cél műszaki megoldási lehetőségeit, feltételeit határozza meg, de létesítésre, üzemeltetésre nem jogosít fel. Gyakorlatilag a tervezés szempontjait determinálja.

Vízjogi létesítési engedély:

a benne meghatározott jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése mellett feljogosít a vízimunka elvégzésére, a létesítmény megépítésére (átalakítására, megszüntetésére), de nem mentesít az üzemeltetési és egyéb hatósági engedélyek megszerzésének kötelezettsége alól.

Vízjogi üzemeltetési engedély:

feljogosít a létesítmény használatbavételére, üzemeltetésére.

Vízjogi próbaüzemelési engedély:

lehetőséget ad az üzem szabályozására. A próbaüzem alatt – amennyiben a tervezett cél elérése érdekében ez szükséges- a létesítményeket át lehet alakítani.

Vízjogi fennmaradási engedély:

az engedély nélkül, vagy attól eltérően megépített létesítmények legalizálását szolgálja. Üzemeltetésre nem ad jogosítványt. Viszont a fennmaradási és üzemeltetési engedélykérelem összevonható.

1. VÍZJOGI ENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁSOK

- Az eljárások a víziközmű-szolgáltatás gyakorlatában ismertek, ezért a részletes bemutatásuktól eltekintek
- Az eljárásokhoz két nagyon fontos jogérvényű szolgáltatói nyilatkozat kapcsolódik:
- **Üzemeltetői hozzájárulás:** a szolgáltató üzemeltetéseiben lévő, illetve üzemeltetésébe kerülő víz- és csatornaművek vízjogi létesítési engedélyéhez tartozó jognyilatkozat . Nagyon fontos iratról van szó , hiszen a beruházási folyamatban ez az egyetlen pont, ahol az üzemeltetői érdekek jogilag is érvényrejuttathatók!
- **Befogadói hozzájárulás:** bizonyos közületi kibocsátók közcsatornába történő szennyvízbevezetéséhez kiadott szolgáltatói nyilatkozat. Lényeges, mert az üzemeltető jogilag itt tudja befolyásolni az előtisztítás mértékét, annak utólagos ellenőrizhetőségét!

2. KÖRNYEZETI ENGEDÉLYEK, ELJÁRÁSOK

/Az 1995. évi LIII. sz. környezetvédelmi törvény és a 314/2005. (XII. 25.) kormányrendelet alapján/

- A szabályozások külön eljárásban kezelik a **meglévő** és az **új tevékenységek** környezeti hatásait.
- A **meglévő tevékenység** alatt a vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkező, jelenleg is működő műveket kell érteni. Ezeket az eseteket közvetlenül a törvény szabályozza.
- **Új tevékenységnek**, létesítménynek minősül az, ami megvalósításra vár, illetve amely 2001.okt.31. után kezdődött, de EKH engedéllyel nem rendelkezik és az R.2. mellékletbe tartozik (víziközművekre ez nem vonatkozik).

A szabályozás újnak minősíti azokat az eseteket is, amikor a meglévő tevékenység, létesítmény **jelentősen módosul** vagy **megváltozik**.

Az újnak minősülő eseteket - a törvényen túlmenően – részletesen a kormányrendelet szabályozza. Jelentősnek minősíti azokat az eseteket (R.2.§(2.)), amikor az új kibocsátás egy évig 25%-kal több a megengedettnél; kapacitásnövekmény keletkezik, illetve új technológia lép be; továbbá 25%-kal több a kibocsátás a megengedettnél; és ha a igénybe vett terület 25%-kal megnövekszik.

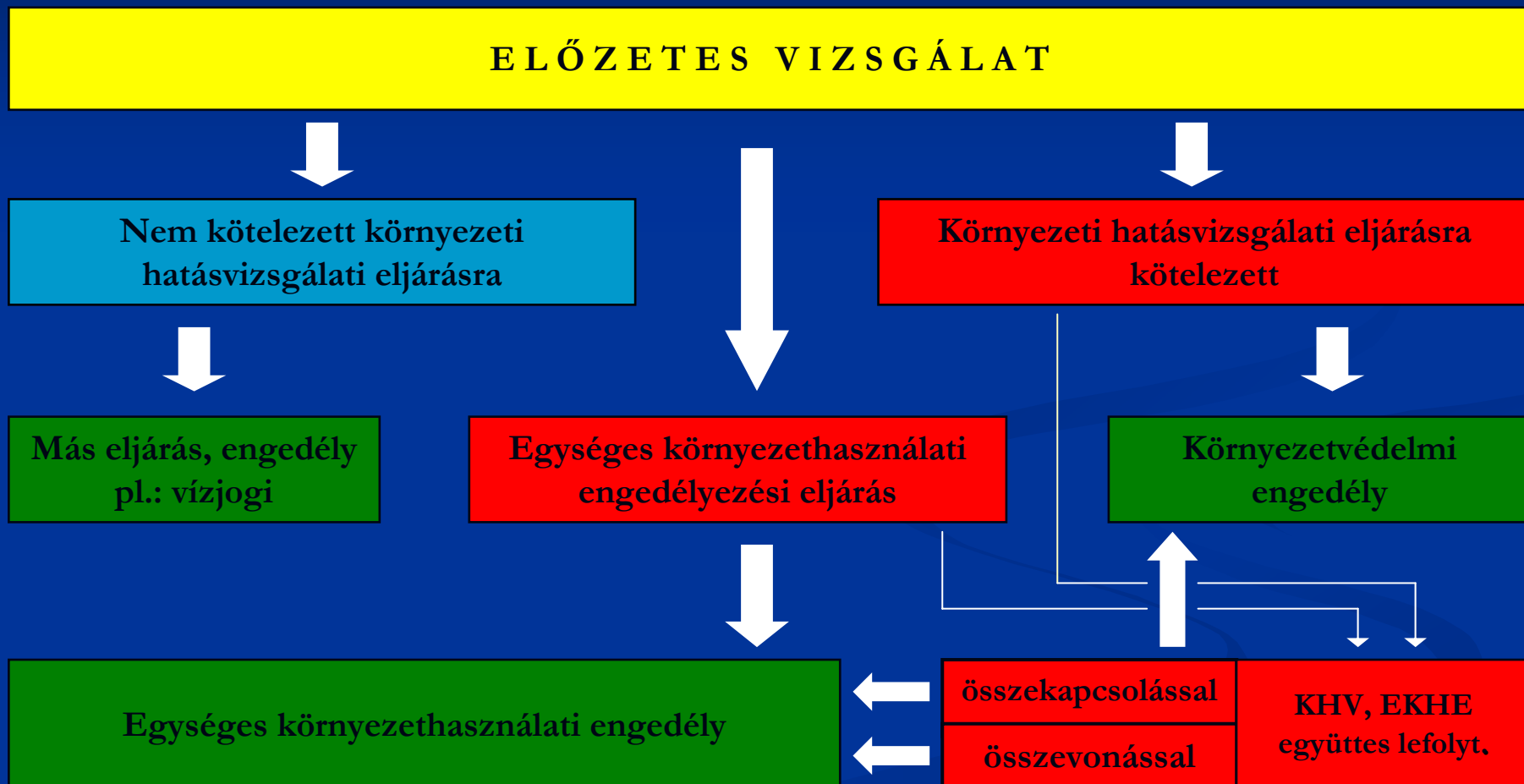
- Az engedélyezési eljárás mindig előzetes vizsgálattal kezdődik. A vizsgálat széleskörű nyilvánosságot kap. A vizsgálati szakaszban a Felügyelőség dönt arról, hogy – a tevékenység kategorizálása és jelentősége alapján – milyen részletes eljárást kell lefolytatni.
- A meglévő létesítményeknél 2007 okt. 31-ig kell EKHE-t beszerezni. Tudomásom szerint a mi víziközműveinket ez nem érinti, mivel azok nem esnek az R.2.sz. melléklet hatályába.

2. 1. KÖRNYEZETVÉDELMI MŰKÖDÉSI ENGEDÉLY, ELJÁRÁS (Az 1995. évi LIII. sz. környezetvédelmi törvény alapján a meglévő tevékenységek esetén)

- A környezetre potenciális veszélyt jelentő meglévő tevékenységek feltárására maga a törvény ad részletes útmutatást.
- A felügyelőség az érdekeltet **részletes** vagy **teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálatra** kötelezheti.
- Ha az eljárást az érdekelt saját maga kezdeményezi, akkor **környezetvédelmi teljesítményértékelés**ről beszélünk. Ilyenkor tulajdonképpen a meglévő tevékenység átvilágításáról van szó.
- A felülvizsgálat vagy a teljesítményértékelés-kérelem eredménye alapján induló eljárásban a Felügyelőség **környezetvédelmi működési engedély**ben lehetőséget ad a tevékenységek folytatására. más esetben korlátozza, felfüggeszti vagy megtiltja a vizsgált tevékenységet.
- A Felügyelőség Békés megyében a meglévő szennyíztelepek 80%-ában megindította a felülvizsgálati eljárást.
- Egy esetben az üzemeltető saját maga kezdeményezett teljesítmény-értékelést.
- Az eljárások még folyamatban vannak.

2.2. KV. ENGEDÉLY; 2.3 EKH. ENGEDÉLY ÉS ELJÁRÁSOK (314/2005.(XII.25)Korm. Rend.)

ELŐZETES VIZSGÁLAT

Tevékenység	Előzetes vizsgálat (R. 3.§)		Engedélyezési eljárások			
			KHV eljárás	EKHE eljárás	KHV, EKHE összevoása	KHV, EKHE összekapcsolása
R.1. mell.	Körny. hatástan. alapján (R.6.mell.)		KV eng.			
R.1,2 mell.	<ul style="list-style-type: none"> • KHT. (R.6.mell.) • EKHE (R.8.mell.) • KHV, EKHE összev. 				Összevonható: EKH. engedély	Nem összevon.: KV. engedély EKH. engedély
R.2 mell.	EKHE (R.8.mell.) alapján			EKH engedély		
R.3. mell.	Jelentős hat. KHT eljárás	Nem jelentős Más eng.	Jelentős hat. KV. eng.			
R 2,3 mell.	Jelentős hat <ul style="list-style-type: none"> • KHT • EKHE • KHV,EKHE 	Nem jelentős EKHE		Jelentős hat. EKH engedély	Jelentős, összev. EKH engedély	Jel., nem összev. KV. végzés EKH engedély

KHV és EKHE ELJÁRÁSOK VÍZIKÖZMŰVEKRE

Tevékenység		Vizsgálat		Eljárások, engedélyek
R.1.mell.	Felszín alatti vizek ≥ 5 millió m ³ /év.objekt. Szennyvíztisztítótelep $\geq 50\ 000$ LEÉ	Környezeti hatástanulmány (KHT) készítése R.6. melléklet alapján		KHV eljárás
				KV. engedély
R.3.melléklet szerint	Vízvezeték védett területen ≥ 1 km Vízkivétel termál karsztból >500 m ³ /d.o; rétgvízből >5000 m ³ /d.o; hideg karsztból >2500 m ³ /d.o; partiszűrésből >5000 m ³ /d.o; termálvízből >2000 m ³ /d.o; forrásból >50 m ³ /d.o; Távvezeték védett területen. Szvt. >10000 LEÉ * ; szv.iszapkezelés >4000 t/év; iszaplerakó >100 t/év * ; szv.öntözés >50 ha* ; szikkasztás >15 ha * ; injektálás * ; szv. ürítő >100 m ³ /d * ; telephely >3 ha.	Hatásvizsgálat (R.5.mell.)		KHV lefolytatása (R.6-16§) KV. engedély
		jelentős KHT lefolytatása (R.6.mell.)	Nem jelentős Más engedélyezési eljárás	

* védett természeti területen, védőövezeten; vízbázis védőövezetén

3. EGYÉB ENGEDÉLYEK

- A **telepengedélyt** a 80/1999. (VI.11.) kormányrendelet alapján a jegyző adja ki.
- A 2000 évi XLIII. sz. hullaékgazdálkodási törvény és a 213/2001 (XI.14.) kormányrendelet alapján – egyes Felügyelőségek szerint – a szennyvíziszap kezelésére (ha az más telepről érkezik), és a szippantott szennyvíz előkezelésére, tisztítására külön **hulladékkezelési engedély** szükséges.
Véleményem szerint helytelen jogértelmezésről van szó, hiszen mind az iszap, mind a szippantott szennyvíz addig nem minősül hulladéknak, amég a szennyvíztisztítási folyamat része.
Ezen témában már született II. fokú állásfoglalás. E szerint, ha a vízjogi üzemeltetési engedély tartalmazza az eseteket, akkor nem kell külön hulladékkezelési engedélyt beszerezni.
- A **levegőtisztaság-védelmi engedély** a 14/2001. (V.9.) KőM-EüM-FVM együttes rendelet lapján pontszerű kibocsátásnál (pl.: gázmotor) szükséges.
- **Talajvédelmi hatósági engedélyt** az 50/2001 (IV.3.) kormányrendelet szerint a szennyvíz és a szennyvíziszap mezőgazdasági elhelyezéséhez kell beszerezni.
- **Frekvenciakijelölési és rádióengedély** a 6/2004 (IV.3.) IHM rendelet alapján egyes folyamatirányító berendezésekhez kell telepíteni.
- Szóba jöhetnek még: bányászati; energiagazdálkodási; erdő-és termőföldvédelmi; halászati; közlekedési; katasztrófavédelmi; vadgazdálkodási; veszélyes anyag felhasználási; természet-és tájvédelmi; állat- és növényvédelmi; valamint műemlékvédelmi engedélyek is.
- Az un. **jegyzői engedélyek** csoportjába a közkifolyó-, tűzcsapáthelyezés, megszüntetés és az OTSZ alóli felmentés tartozik.
- A **szolgáltatói engedélyek** körébe a víz-, szennyvízbekötésekhez és a vízmérők elhelyezéséhez adott hozzájárulásokat soroljuk.

AZ ENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁSOK ÉS A MEGVALÓSÍTHATÓSÁGI TANULMÁNYOK KAPCSOLATA

- A vízgazdálkodási ágazatba tartozó önkormányzati beruházás-támogatási (pályázati) rendszerben korábban az **elvi vízjogi engedély** két változatára kellett **megvalósíthatósági tanulmányt** készíteni. A tanulmányt a Területi Vízgazdálkodási Tanács Szakmai Bizottsága bírálta el. A Bizottság által elfogadott egyetlen változatra készült el a **létesítési és környezeti engedély**. A műszaki megoldás – mellyel pályázni lehetett – így megfelelő szakmai kontroll után került a támogatás elbírálói elé. (104/1998.(V.22.) korm. r.)
- 2007 jan. 1-től a 255/2006.(XII.8.) korm. r. és a 16/2006.(XII.28.) MeHVM-PM együttes rendelete alapján az európai uniós pályázati rendszer átalakításra került. Öt féle pályázati eljárási rendről született döntés: egyfordulós nyílt pályázat; kétfordulós pályázat; közvetett támogatási formák; kiemelt projektek; nagy projektek.
A víziközműszolgáltatást az un. KEOP-pályázatok érintik. Az útmutatók szerint az **elvi vízjogi engedélyezési folyamat** előtt egy un. **előzetes megvalósítási tanulmányt** kell benyújtani. Ezt követi a **vízjogi és környezeti engedélyezési** folyamat, mely alapján készül el a végleges **megvalósíthatósági tanulmány**.
Ha ez valóban így van/lesz akkor féltő, hogy a szakmai szempontok helyett a „pályázati szempontok” (pénz és politika) lesznek a dominánsak és a tényekhez nem igazodó, jövőbeniséggel nem rendelkező, alulméretezett művek lesznek megvalósítva. Másként megfogalmazva féltő, hogy a „támogatást igénylő” racionális beruházási szemlélete helyett az „intézményrendszer” politikától vezérelt szemlélete fog győzni.

ÖSSZEFOGLALÁS

- Az előadásból láthattuk, hogy a kérdéskör jól, sőt „túl jól” szabályozott. Mind a létesítési, mind az üzemeltetési engedélyezési eljárások átfedésbe kerülnek, megsokszorozódnak annak ellenére, hogy a hatóságok „egyablakos” ügyintézészt hirdettek meg. Az egyes eljárásokra valóban különböző, egyenértékű törvények adnak felhatalmazást. Ebből azonban még nem következik az, hogy bizonyos eljárásokat ne lehetne összevonni, főleg akkor, ha az engedélyező hatóságok már összevonásra kerültek.
- Örvedetes, hogy az előírások megfelelnek az uniós elveknek, és szakmailag magas szintűek. Nagy hiba azonban, hogy alkalmazásukkal akkor is túlzott mértékben védeni akarjuk a természetet, mikor az nem is igényli azt. Az ilyen mentalitást nálunk sokkal gazdagabb országok sem engedik meg maguknak.
- Végül visszatérek arra, hogy az engedélyezési eljárások rendkívül költség-és időigényesek. A rosszul alkalmazott eljárások hihetetlen módon lelassítják a pályázatkészítési, előkészítési és megvalósítási, műveleteket, veszélyeztetve ezzel az uniós pénzek lehívását és felhasználását, melegágyat nyújtva a balkáni méreteket öltő korrupciónak.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMÜKET